

20. edycja Festiwalu
Misteria Paschalia

**Le Poème Harmonique:
STABAT MATER**

Le Poème Harmonique: STABAT MATER

WIELKI WTOREK | HOLY TUESDAY

4.04.2023, 19.00 | 7pm

Kościół św. Katarzyny Aleksandryjskiej

Church of St Catherine of Alexandria

ul. Augustiańska 7

ARTYŚCI | ARTISTS

Rachel Redmond - sopran | soprano

Victoire Bunel - mezzosopran | mezzo-soprano

Serge Goubioud - tenor

Hugues Primard - tenor

Emmanuel Vistorcky - baryton | baritone

Le Poème Harmonique

Vincent Dumestre - dyrygent, dyrektor artystyczny

| conductor, artistic director

PROGRAM | PROGRAMME

Stabat Mater

intonacja | intonation

Mo' è benuto il Giovedì santu

tarantella (anonim | anonymous)

Stabat Mater

(Manuscrit de Monopoli)

Francesco Durante (1684–1755)

Concerto per quartetto f-moll nr I

Concerto per quartetto in F minor No. 1[^]

- I. Un poco allegro
- II. Allegro
- III. Andante
- IV. Amoroso
- V. Allegro

Stabat Mater

(Manuscrit d'Ostuni)

Giovanni Battista Pergolesi (1710–1736)

Stabat Mater

- I. Stabat Mater dolorosa
- II. Cujus animam gementem
- III. O quam tristic et afflicta
- IV. Quæ mœrebat et dolebat
- V. Quis est homo
- VI. Vidit suum dulcem natum
- VII. Eja Mater, fons amoris
- VIII. Fac, ut ardeat cor meum
- IX. Sancta Mater, istud agas
- X. Fac, ut portem Christi mortem
- XI. Inflammatus et accensus
- XII. Quando corpus morietur

czas trwania | running time

80 min

bez przerwy | no intermission

[^] utwór instrumentalny | instrumental

Le Poème Harmonique

Fiona-Émilie Poupard,

Paul Monteiro,

Augusta McKay Lodge,

Yuki Koike,

Josef Zák – skrzypce I | violin I

Louise Ayrton,

Sandrine Dupé,

Rebecĉa Gormezano,

Roxana Rastegar – skrzypce II | violin II

Pierre Vallet,

Maialen Loth,

Sylvestre Vergez – altówka | viola

Cyril Poulet,

Lucas Peres,

Keiko Gomi – wiolonczela | cello

Simon Guidicelli – kontrabas | double bass

Benoît Hartoin – organy | organ

Victorien Disse – teorba, gitara | theorbo, guitar

Vincent Dumestre – dyrygent, dyrektor artystyczny

| conductor, artistic director

S*tabat Mater* (1736) Giovanniego Battisty Pergolesiego przeszło próbę czasu, tak mało łaskawego dla wielu innych arcydzieł włoskiego baroku, w sposób zupełnie wyjątkowy. Od swych początków i na długo jeszcze przed przewrotem dokonany w muzycznym świecie przez entuzjastów muzyki dawnej ta kompozycja cieszyła się nieustającym powodzeniem. Aż do czasów rewolucji francuskiej wykonywano ją podczas słynnych paryskich *concerts spirituels*, przez cały XIX wiek obecna była też zarówno w komentarzach znawców, jak i w obiegu koncertowym.

Później nastąpił powrót do źródeł – a te najpełniej zgłębił Vincent Dumestre ze swoim zespołem *Le Poème Harmonique*. Poza instrumentarium i technikami gry z epoki postanowił zrekonstruować kontekst pierwszych neapolitańskich wykonań *Stabat Mater*. Były one jak najodleglejsze od tych, których zwykle słuchamy w komfortowych warunkach sali koncertowej. Stanowiły część jednej z charakterystycznych dla Neapolu wielkich procesji religijnych – tej organizowanej z okazji święta Siedmiu Boleści Najświętszej Maryi Panny przypadającego wówczas na piątek przed Niedzielą Palmową. Odbywała się ona w niezwykle gwarnej atmosferze miasta przy udziale mas wiernych. Utwór Pergolesiego wplatan o pomiędzy śpiewane przez bractwa prostsze, chóralne opracowania *Stabat Mater* oraz – co dla nas dzisiaj w tym kontekście raczej nieoczekiwane – ludowe tarantelle.

S*tabat Mater* (1736) by Giovanni Battista Pergolesi has stood the test of time, so inclement for so many masterpieces of Italian Baroque, in an absolutely exceptional manner. From its earliest days, long before the revolution carried out in the musical world by enthusiasts of early music, the composition has enjoyed great and sustained popularity. Until the French Revolution it had been performed during the famous *concerts spirituels* in Paris, and throughout the 19th century was present both in the experts' comments and in the concert life.

Then came the return to the sources, which were most meticulously examined by Vincent Dumestre and his *Le Poème Harmonique* ensemble. The artist decided to reconstruct not only the period instruments and techniques of playing them but also the context of the first performances of *Stabat Mater* in Naples. It was nothing like what we usually listen to in the comfort of the concert hall. *Stabat Mater* was part of one of the grand religious processions, characteristic of Naples. It was organised for the Feast of the Seven Sorrows of the Blessed Virgin Mary which at the time was observed on the Friday preceding Palm Sunday. It was held among the extreme hubbub of voices of the city, and attracted the participation of massive congregations. Pergolesi's work was interwoven with simpler choral arrangements of *Stabat Mater* sung by brotherhoods, and – something we find quite unexpected in this context today – folk tarantellas.

Stabat Mater

Stabat Mater dolorosa
juxta crucem lacrimosa
dum pendebat Filius.

Cujus animam gementem
contristatam et dolentem
pertransiuit gladius.

Eja Mater, fons amoris,
me sentire vim doloris,
fac, ut tecum lugeam.

Quando corpus morietur
fac ut anima donetur
paradisi gloria.

Mo' è benuto il Giovedì santu
tarantella (anonimo)

Mo è benuto li Giovedì Santu
Maria sta mantata con lu manto
Con lu manto...

Stabat Mater

intonacja

Stała Matka cierpliwa
u stóp krzyża wciąż płacziwa,
gdy na krzyżu wisiał Syn.

A jej duszę udręczoną,
bolejącą, zasmuconą
miecz przeniknął ostrzem swym.

Matko, ślesz miłości zdroje,
niech ból czuje serce moje,
spraw, bym z Tobą płakać chciał.

A gdy przyjdzie już śmierć ciała,
spraw, by dusza otrzymała
chwałę, którą daje raj.

Mo' è benuto il Giovedì santu
tarantella (anonim)

Nadszedł już Wielki Czwartek,
Maryja stoi okryta płaszczem,
okryta płaszczem...

Stabat Mater

intonation

At the cross her station keeping
stood the mournful mother weeping
close to Jesus to the last.

Through her heart, his sorrow sharing
all his bitter anguish bearing
now at length the sword had passed.

O, thou Mother, fount of love
touch my spirit from above
make my heart with thine accord.

While my body here decays
may my soul Thy goodness praise
safe in Paradise with Thee.

Mo' è benuto il Giovedì santu
tarantella (anonymous)

Maundy Thursday has a-come,
Mary is standing robed in a mantle,
robed in a mantle...

Mantata co lu manto e col mantello
Passa Giovanni e porta la novella
E la novella...

Io stavo ecco mo sveglia e non dormo
Io stavo ad aspettà lo me figliole
Lo mie figliole...

Lo to figlio no lo spetta pure
Monte Calvario l'è stato portato
Stato portato...

Monte Calvario l'è stato portato
Corona d'oro l'è stato levato
Stato levato...

Maria allora sente la novella
Pel gran dolore cade morta a n'terra
Morta n'terra...

Pure le tre sorelle l'aiutava
Su su Madonna mia, non piu dolore
Non piu dolore.

Okryta płaszczem i peleryną,
przychodzi Jan i przynosi nowinę,
przynosi nowinę...

Jestem przytomna i wcale nie spałam,
na Synka mego tutaj czekałam,
na Synka mego...

Na Syna twego nie czekaj ty wcale,
na Górę Kalwarię został zabrany,
został zabrany...

Na Górę Kalwarię już Go zabrano,
złotą koronę Mu odebrano,
Mu odebrano...

Maryja słyszy tę straszną nowinę,
z bólu upada martwa na ziemię,
martwa na ziemię...

A siostry trzy, co ją wspomagały:
Madonno moja, dosyć już bólu,
dosyć już bólu.

Robed in a mantle and a cloak,
here comes John bearing news,
bearing news...

I am awake not asleep,
I've been waiting here for my Little Son,
for my Little Son...

Better not wait for your Son,
to Mount Calvary He's been taken,
He's been taken...

To Mount Calvary He's been taken,
His golden crown taken away from Him,
taken away from Him...

Mary hears that horrible news,
and of that pain drops dead to the ground,
drops dead to the ground...

The three sisters who have assisted her:
my Madonna, enough of pain,
enough of pain.

Stabat Mater

(Manuscrit de Monopoli)

Stabat Mater dolorosa
juxta crucem lacrimosa
dum pendebat Filius.

Cujus animam gementem
contristatam et dolentem
pertransiuit gladius.

Quando corpus morietur
fac ut anima donetur
paradisi gloria.

Amen.

Stabat Mater

(Manuscrit d'Ostuni)

Stabat Mater dolorosa
juxta crucem lacrimosa
dum pendebat Filius.

Stabat Mater

(Manuscrit de Monopoli)

Stała Matka cierpiętliwa
u stóp krzyża wciąż płacziłiwa,
gdy na krzyżu wisiał Syn.

A jej duszę udręczoną,
bolejącą, zasmuconą
miecz przeniknął ostrzem swym.

A gdy przyjdzie już śmierć ciała,
spraw, by dusza otrzymała
chwałę, którą daje raj.

Amen.

Stabat Mater

(Manuscrit d'Ostuni)

Stała Matka cierpiętliwa
u stóp krzyża wciąż płacziłiwa,
gdy na krzyżu wisiał Syn.

Stabat Mater

(Manuscrit de Monopoli)

At the cross her station keeping
stood the mournful mother weeping
close to Jesus to the last.

Through her heart, his sorrow sharing
all his bitter anguish bearing
now at length the sword had passed.

While my body here decays
may my soul Thy goodness praise
safe in Paradise with Thee.

Amen.

Stabat Mater

(Manuscrit d'Ostuni)

At the cross her station keeping
stood the mournful mother weeping
close to Jesus to the last.

Giovanni Battista Pergolesi (1710–1736)
Stabat Mater

Stabat Mater dolorosa
juxta crucem lacrimosa
dum pendebat Filius.

Cujus animam gementem
contristatam et dolentem
pertransiuit gladius.

O quam tristes et afflicta
fuit illa benedicta
mater Unigeniti!

Quæ mœrebat et dolebat,
et tremebat, dum videbat
Nati pœnas incliti.

Quis est homo qui non fleret
Christi Matrem si videret
in tanto supplicio?

Vidit suum dulcem Natum
morientem, desolatum,
dum emisit spiritum.

Giovanni Battista Pergolesi (1710–1736)
Stabat Mater

Stała Matka cierpiętliwa
u stóp krzyża wciąż płacziłiwa,
gdy na krzyżu wisiał Syn.

A jej duszę udręczoną,
bolejącą, zasmuconą
miecz przeniknął ostrzem swym.

O jak smutna, jak strapiona
była ta błogosławiona,
której Jedyńakiem Pan!

Jak bolała, jak cierpiała
i jak drżała, gdy widziała
tyle Syna mąk i ran.

Któż też z oczu nie poleje
widząc to, co jej się dzieje –
Chrystusowej Matki ból?

Widzi, jak Syn ulubiony
kona w mękach, opuszczony,
i jak ducha oddał już.

Giovanni Battista Pergolesi (1710–1736)
Stabat Mater

At the cross her station keeping
stood the mournful mother weeping
close to Jesus to the last.

Through her heart, his sorrow sharing
all his bitter anguish bearing
now at length the sword had passed.

Oh how sad and sore distressed
was that mother highly blessed
of the sole-begotten One!

Christ above in torment hangs
she beneath beholds the pangs
of her dying glorious Son.

Is there one who would not weep
whelmed in miseries so deep
Christ's dear Mother to behold?

Bruised, derided, cursed, defiled
she beheld her tender child
till His Spirit forth he sent.

Eja Mater, fons amoris,
me sentire vim doloris,
fac, ut tecum lugeam.

Fac, ut ardeat cor meum
in amando Christum Deum,
ut sibi complaceam.

Sancta Mater, istud agas,
Crucifixi fige plagas
cordi meo valide.

Fac, ut portem Christi mortem,
passionis fac consortem,
et plagas recolere.

Inflammatum et accensum
per te, Virgo, sim defensus
in die iudicii.

Quando corpus morietur
fac ut animæ donetur
paradisi gloria.
Amen.

Matko, ślesz miłości zdroje,
niech ból czuje serce moje,
spraw, bym z Tobą płakać chciał.

Spraw, by serce me gorzało
i Chrystusa tak kochało,
abym łaski Jego miał.

Święta Matko, wbij te rany,
które miał Ukrzyżowany,
bardzo mocno w serce me.

Daj z Chrystusem śmierć ponosić,
i z Nim razem mękę znosić,
i rozważać rany te.

Panno, spraw, niech żarem płonę,
abym w Tobie miał obronę,
kiedy przyjdzie sądu dzień.

A gdy przyjdzie już śmierć ciała,
spraw, by dusza otrzymała
chwałę, którą daje raj.
Amen.

O, thou Mother, fount of love
touch my spirit from above
make my heart with thine accord.

Make me feel as thou has felt
make my soul to glow and melt
with the love of Christ our Lord.

Holy Mother, pierce me through
in my heart each wound renew
of my Saviour crucified.

Let me, to my latest breath
in my body bear the death
of that dying Son of thine.

Be to me, o Virgin, nigh
lest in flames I burn and die
in that awful judgment day.

While my body here decays
may my soul Thy goodness praise
safe in Paradise with Thee.
Amen.

Le Poème Harmonique est doté par le français Ministère de la Culture - Régionalny Dyrektoriat ds. Kultury regionu Normandia, region Normandia, departament Seine-Maritime, miasto Rouen i Centre national de la musique. Jest stowarzyszone z projektem Démon - Philharmonie de Paris.

Le Poème Harmonique est un ensemble résidentiel de la Fondation Singer-Polignac à Paris.

Projekty Le Poème Harmonique realizowane w regionie Normandii cieszą się specjalnym wsparciem La Caisse des Dépôts et PGS Group.

Le Poème Harmonique est subventionné par le français Ministère de la Culture (DRAC de Normandie), la Région Normande, le Département de Seine-Maritime, la Ville de Rouen, le Centre national de la musique, et est en partenariat avec le projet Démon - Philharmonie de Paris.

Le Poème Harmonique est en résidence à la Fondation Singer-Polignac (Paris) en tant qu'artiste associé.

Pour ses projets en Normandie, Le Poème Harmonique bénéficie d'un soutien particulier de la Caisse des Dépôts et PGS Group.